

Riktlinjer för skyltning

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Riktlinjer för skyltning	Riktlinjer	2021-04-12 § 92	Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnad	4	21KS40 19SBN1094	2025-06-30
Dokumentinformation	Riktlinjerna ska upprätthålla och skapa en god offentlig miljö utifrån Piteås förutsättningar och mål.		
Dokumentet gäller för	Tjänstepersoner och förtroendevalda som arbetar med den fysiska miljön		

Innehåll

Riktlinjer för skyltning	1
Innehåll.....	1
Disposition	2
Syfte och mål.....	2
Generella riktlinjer	2
Skyltens placering, utformning och belysning.....	2
Säkerhets- och trygghetsaspekter	3
Specifika riktlinjer.....	3
Skyltning inom kulturhistoriskt värdefulla miljöer.....	4
Skyltning vid gågata och del av Uddmansgatan	4
Verksamhetsskyltning	6
Kommunal skyltning.....	7
Tillfällig skyltning.....	9
Specifika riktlinjer för tillfällig skyltning i samband med byggarbetsplatser.....	9
Ansökan och tillstånd	9
Bygglov	9
Tillsyn.....	10
Markupplåtelse	10
Handlingar till bygglovsansökan.....	10

Disposition

Olika platser i Piteå har olika förutsättningar och uppgifter. Riktlinjer för skyltning har därför delats upp i generella och specifika riktlinjer. De generella riktlinjerna gäller för hela Piteå kommun som geografiskt område. De specifika riktlinjerna gäller för tillfällig skyltning, privata och kommunala verksamheter samt skyltning i kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Riktlinjen avslutas med ett avsnitt om ansökan och tillstånd.

Syfte och mål

Syftet med riktlinjerna för skyltning är att skapa en attraktivare och mer tillgänglig miljö. Riktlinjerna finns också till för att skapa tydlighet i handlägningsprocessen för bygglov och tillstånd. Riktlinjerna riktar sig till områden som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, vägområden eller områden med särskilda bestämmelser.

Dessa riktlinjer omfattar inte vägmärken. Dessa uppsätts av en väghållare och följer vägmärkesförordningen.

Generella riktlinjer

De generella riktlinjerna gäller i hela Piteå kommun oavsett sammanhang eller geografisk avgränsning.

Skyltens placering, utformning och belysning

I enlighet med plan- och bygglagens 2 kap 6 § ska skyltar och ljusanordningar utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stadsbilden, kulturvärdena och intresset av en god helhetsverkan.

Nedanstående riktlinjer omfattar även digital skyltning som avser alla former av elektroniska skärmar i offentliga miljöer som syftar till att sprida information och göra reklam för en verksamhet eller ett evenemang.

- Skyltar ska underordna sig stadsbilden och byggnadens arkitektur med avseende på format, färgsättning och utformning. Skyltar får inte placeras på viktiga fasaddetaljer
- Skyltar ska utföras fackmannamässigt och ska underhållas
- Väganordningar såsom belysningsstolpar får inte användas för skyltning
  - Undantag: Orienterings- och informationsskyltar
- Företag med egna skyltprogram ska anpassa sina skyltar till lokala förutsättningar
- Skyltar placeras i direkt anslutning till verksamheten
  - Undantag: Gemensam skyltning vid t.ex. gallerior och verksamhetsområden, verksamhetsskyltning längsmed genomfarts- och infartsleder
- Skyltar med belysning får inte ha en betydande inverkan på omgivningen. Blinkande ljuseffekter och bländning ska undvikas. Vid bedömning av lämplig ljusstyrka bör olika ljusförhållanden beroende på solinstrålning tas i beaktande. Ljusstyrkan bör mätas på en meters avstånd från ljuskällan.

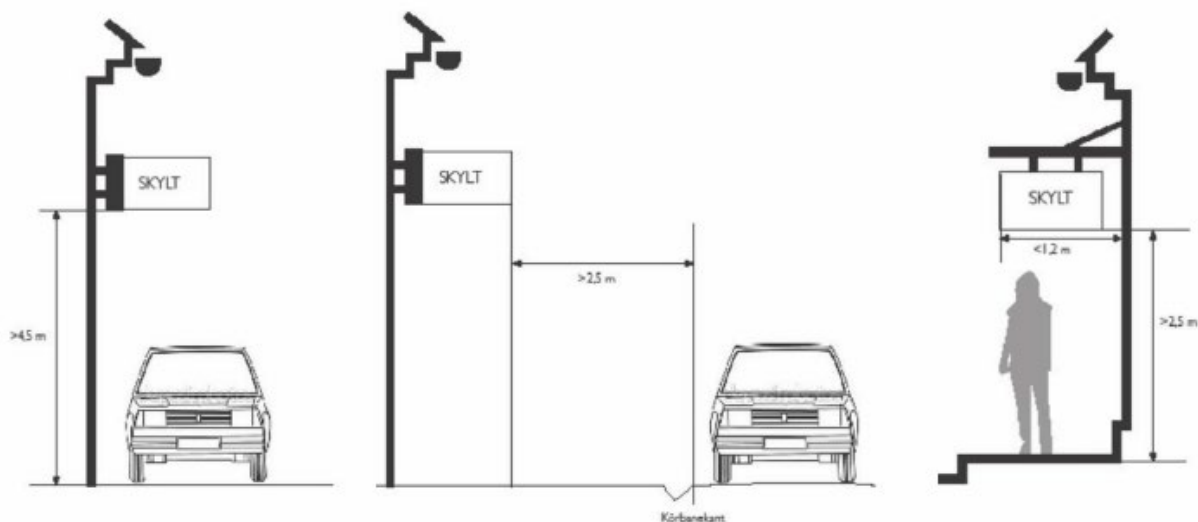

- Stora lysande ytor såsom bårder ska undvikas. Ljuslådor utformas företrädesvis med ljus text på mörk botten där endast vissa detaljer, exempelvis logotype, lysas upp

Säkerhets- och trygghetsaspekter

Skyltning ska bidra till en säker, trygg och tillgänglig miljö. För att personer med olika typer av funktionsnedsättning ska ha möjlighet att ta del av information bör skyltningen bygga på ett enhetligt system som är enkelt och logiskt. Dessa aspekter är även fördelaktiga ur ett barnperspektiv.

- Skyltning får inte utgöra något hinder, skymma väganordningar, blända och avleda uppmärksamheten från trafiken
- Skyltar bör inte vara skymmande och skapa områden där man kan gömma sig, försämrade insyn över områden, byggnader etcetera
- Skyltning ska ha tydlig kontrast mellan text och textbotten
- Informationsskyltar ska placeras så att sittande som stående kan läsa texten
- Informationsskyltar ska ha text som är enkel att förstå. Bildsymboler och punktskrift underlättar för personer med kognitiva nedsättningar att ta till sig informationen. Informationsskyltar bör även utföras på engelska
- Skyltar och markiser som sticker ut från fasad ska sitta minst 2,5 m över gångbana med samordnad höjd. Över körbanor ska den fria höjden vara minst 4,5 m. Avstånd ut från fasad får högst vara 1,2 m. Skylt längs gata ska placeras minst 2,5m från körbanekant. Se bild nedan.

Illustrationen visar viktiga mått ur trafiksäkerhets- och tillgänglighetssynpunkt

Specifika riktlinjer

Till skillnad från de generella riktlinjerna är de specifika riktlinjerna begränsade till vissa funktioner, platser eller geografiskt avgränsade områden.

Skyltning inom kulturhistoriskt värdefulla miljöer

Skyltar ska generellt utformas med särskild hänsyn till kulturmiljön. Följande riktlinjer gäller i områdena som är utpekade på kartbilderna 1-3:

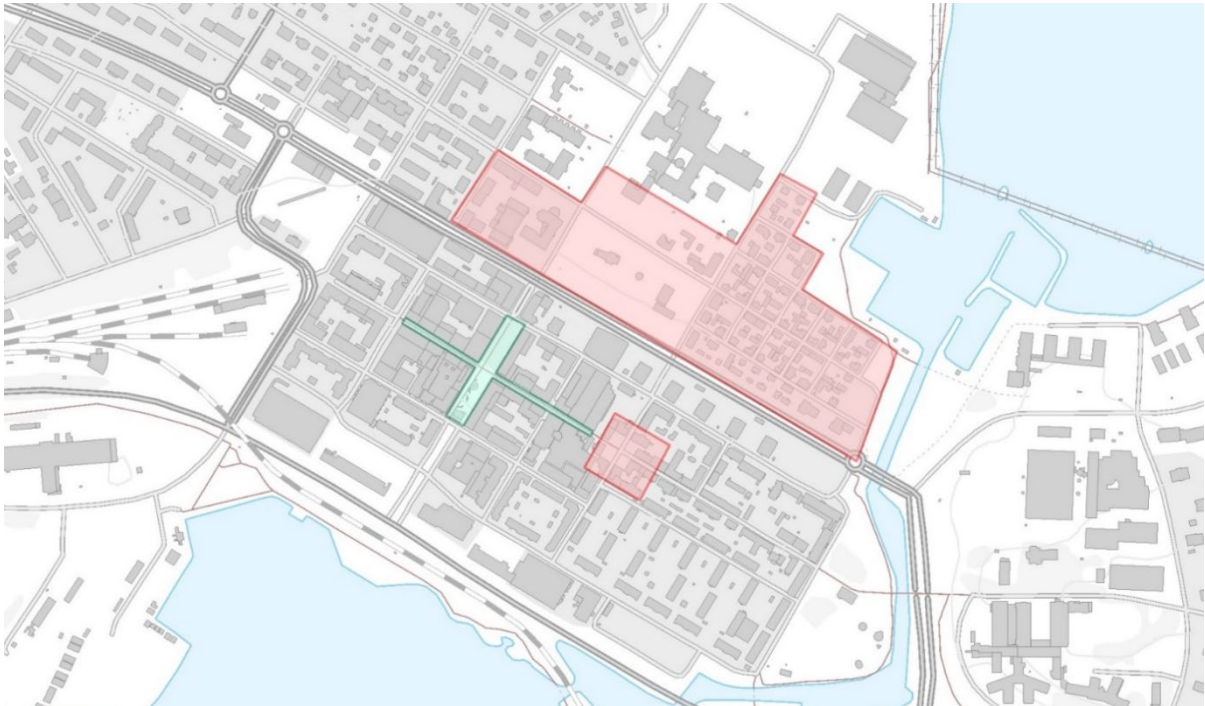
- Skyltning på fasad placeras i en skyltzon som i regel är mellan första och andra våningsplanet
- Skyltning på fasad tillåts endast i form av friliggande bokstäver samt utstående skyltar (flagg- eller pendelskyltar). På putsfasad tillåts även målade bokstäver. Digitala skyltar tillåts inte
- Skyltningen ska underordna sig den specifika platsen och bidra till dess helhetsverkan. Lämpligt materialval är metall, lämpliga färgval är svart eller mörkgrå. Lämpliga färgval för bokstäver och siffror är svart, vitt eller gyllen
- Skyltbelysningen ska vara diskret.

Skyltning vid gågata och del av Uddmansgatan

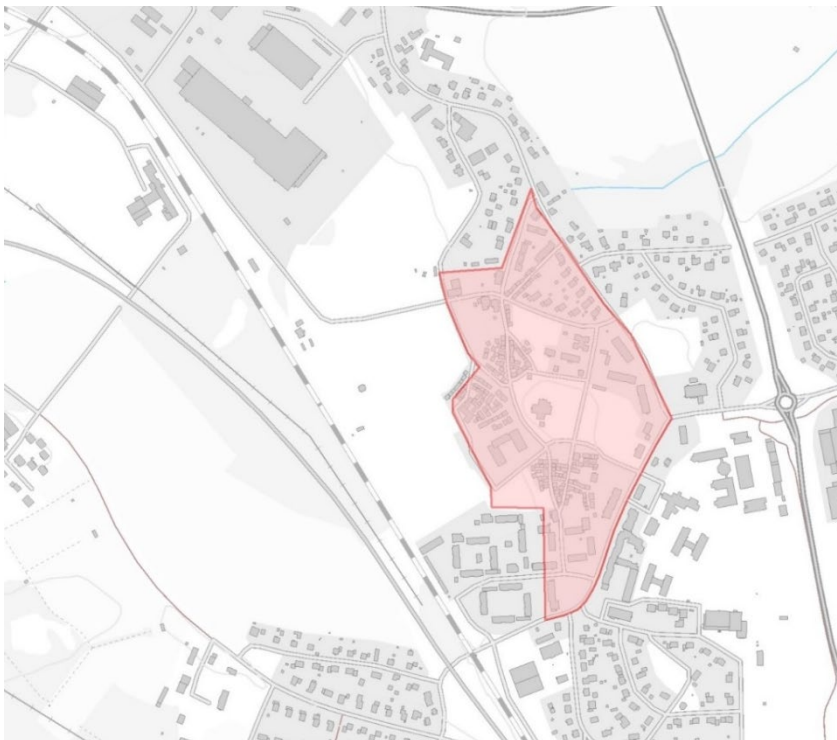
Storgatans och Uddmansgatans gågatudel präglas av småskalig affärsverksamhet. För att få till en välordnad miljö behövs det ytterligare reglering utöver de generella riktlinjerna. För avgränsning se kartbild 1.

- Skyltning på fasad placeras i en skyltzon som i regel är mellan första och andra våningsplanet
- Skyltning på fasad tillåts i form av friliggande bokstäver, målade bokstäver, plåtskyltar, utstående skyltar (flagg-, pendelskyltar)
- Skyltbelysningen ska vara diskret
- Onödig upprepning av budskap ska undvikas

Nedan följer kartbild 1–3 som visar avgränsningar för skyltning inom kulturhistoriskt värdefulla miljöer (rosa) och skyltning vid gågata och del av Uddmansgatan (grön).

Bild 1: Häggholmen samt Norrmalm

Bild 2: Öjebyn

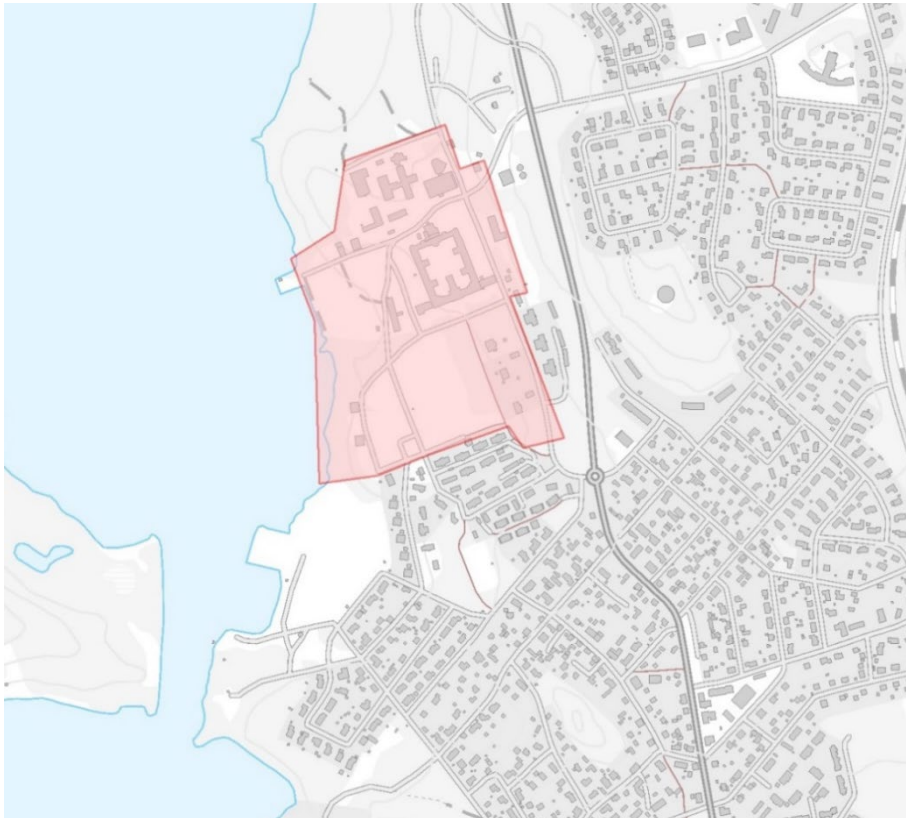

Bild 3: Furunäset

Verksamhetsskyltning

Riktlinjerna under denna rubrik syftar speciellt till verksamheter inom handels- och industriområden, idrottsanläggningar (exempelvis Lindbäcksstadion), evenemangsområden (exempelvis Nolia). Riktlinjerna reglerar även till verksamhetsskyltning längs med genomfarts- och infartsleder.

Näringslivet lyfts fram genom en bra skyltning som visar att man kommit till ett specifikt område. En genomgående grafisk profil eftersträvas, med exempelvis en specifik logotyp, typsnitt och färgsättning. Utgångspunkten är att man skyltar för förstagångsbesökaren.

- Orienteringskyltar ska kunna läsas under trafiksäkra förhållanden. Orienteringskyltar vid infarterna ska placeras så att de kan kompletteras med en parkeringsficka
- För gemensam skyltning gäller: skyltarna ska vara utbytbara och enbart bestå av logotyp och företagsnamnet
- Produktskyltar, analoga som digitala, med produktreklam ska rikta sig mot verksamhetsområdet eller/och parkeringen, inte ut mot vägen
- Verksamhetsskyltning längsmed genomfarts- och infartsleder ska hanteras restriktivt med tanke på trafiksäkerheten och tillåts endast efter samråd med och tillstånd från markägaren och väghållaren
- Verksamhetsskyltning ska hanteras restriktivt inom ett område avsett för bostadsändamål

Kommunal skyltning

All skyltning som berör kommunens egna verksamheter ska utföras med liknande formspråk och följa den grafiska manualen. Det skapar trygghet och gör att kommunen ses som en välkomnande och informativ kommun.

Orienterande skyltning kan finnas på allmän plats och byggnader. Ur besökares perspektiv bör områden och platser som är turistiska målpunkter skyltas.

- Skyltning av kommunen egna fastigheter och verksamheter ska följa Piteå kommuns grafiska manual
- Gatunamns skyltning ska följa kommunens standard. I vissa fall kan avvikande gatunamns skyltning tillåtas.
- Välkomstskyltning vid infartsvägar till Piteå ("*Välkommen till Piteå*") placeras på platser som är redovisade i bild 4.

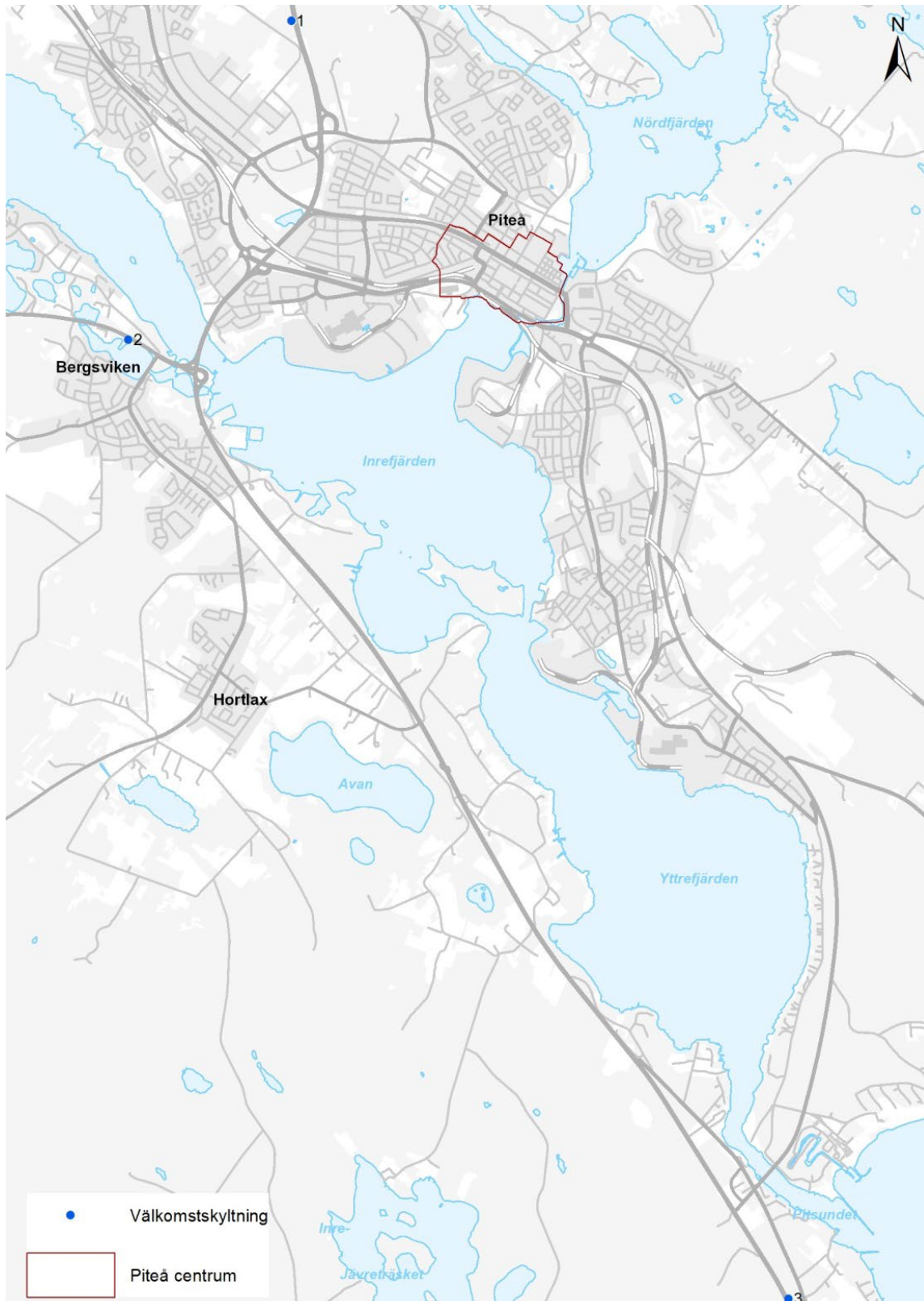

Bild 4: Välkomstskyltning "Välkommen till Piteå": intill E4, vid norra infarten (1), intill väg 373, nära Bullerviken (2) samt intill E4, infarten vid Pite Havsbud. I höjd med Gårdsunda (3).

Tillfällig skyltning

Tillfällig skyltning avser all skyltning som sätts upp under en begränsad tid. I första hand uppstår behovet i samband med diverse tillställningar, men även i samband med byggnationer.

- Tillfälliga skyltar får som regel högst finnas i fyra veckor
- Tillfällig skyltning tillåts som regel på egen fastighet
- På allmän plats och vägområde tillåts tillfällig skyltning endast efter samråd med och tillstånd från markägaren, väghållaren och polismyndighet
- Budskapet ska vara av tillfällig karaktär, relaterat till en pågående aktivitet
- Vid större tillställningar ska skyltningen förknippas med Piteå. Med fördel ska Piteå-loggan användas.

Specifika riktlinjer för tillfällig skyltning i samband med byggarbetsplatser

- Byggplatsskyltar och skyltning på byggnadsställning, -stängsel eller -plank som avgränsar byggarbetsplatsen får finnas under byggtiden
- Om en verksamhets fasadskylt skymms av byggnadsställningar, -stängslar eller -plank, får dessa under byggtiden förses med en ersättningskylt för den berörda verksamheten.

Ansökan och tillstånd

Skyltning regleras i olika lagrum, bland annat plan- och bygglagen, väglagen, ordningslagen och miljöbalken. Den som planerar att sätta upp eller byta skyltar bör i god tid ta kontakt med Piteå kommun för dialog, råd och upplysningar.

Bygglov

Bygglov för skyltning krävs i de områdena som omfattas av riktlinjerna, det vill säga områden som omfattas av detaljplan, områdesbestämmelser samt vägområden.

- Bygglov krävs för uppsättning och väsentlig förändring av skyltar och skyltanordningar,
- Undantag: Affischer på anvisade anslagstavlor
- Bygglov krävs för markiser och fasta parasoll på allmän plats.
- Bygglov krävs för fler än två flaggstänger
- Bygglov krävs vid gemensam skyltning för skyltramen. Bygglovet innefattar att man får byta skylt inom den gemensamma skyltramen förutsatt att ny skylt har samma form.
- Digital skyltning kräver slutbesiktning innan skylten tas i bruk. Under besiktningen ska växlingstid och ljusstyrka kontrolleras
- Tillfällig skyltning får inte ges permanent bygglov
- Om skyltningen berör en kulturmiljö kan bygglovshandläggaren kräva att ett antikvariskt yttrande från Piteå museum och/eller Länsstyrelsen inhämtas.

Tillsyn

Enligt plan- och bygglagen har kommunen skyldighet att utöva tillsyn. Skyltning utan lov kan få påföljd i form av byggsanktionsavgift eller vite. Samhällsbyggnadsnämnden kan förelägga fastighetsägaren att avlägsna en olovligt uppsatt skylt.

- Skyltar för affärer, företag eller likande som inte längre existerar ska plockas ned och eventuella skador ska repareras
  - Undantag: Skyltning som fått ett kulturhistoriskt värde

Markupplåtelse

- Tillfällig skyltning på allmän plats kräver tillstånd från Polismyndighet
- Skyltning inom vägområde kräver tillstånd från väghållaren (Piteå kommun respektive Trafikverket)

Handlingar till bygglovsansökan

Handlingar som ska bifogas ansökan:

- Situationsplan (skala 1:500). Karta som visar vilken fastighet ansökan avser och skyltens tänkta placering
- Fotomontage med skyltens tänkta placering, med måttangivelse. Skylten anges med längd, höjd, djup, utsprång från vägg och avstånd från mark. Fotomontage behöver inte vara skalenligt
- Beskrivning av skylt/ljusanordning - lådskylt, annan skylt, affischtavla/pelare och om skylten har belysning med fast eller rörligt ljus
- Skalenlig bygglovsritning vid behov (skala 1:100). Exempelvis vid fristående skyltar, pelare etcetera
- Fastighetsägarens godkännande med sökandens och fastighetsägarens underskrift.
- Kontrollplan med säkerhetsföreskrifter enligt Boverkets byggregler bifogas i ansökan